

інвестиційного проекту, а також провести детальне оцінювання всіх переваг і недоліків потенційної операції і виявити будь-які можливі ризики [4]. Відсутність належної перевірки може виявитися причиною негативних фінансових наслідків після зміни власника, причиною судових позовів, податкових і фінансових перевірок й інших неприємних наслідків.

Також існує тенденція проведення ДД як заходів захисту від незаконних поглинань і рейдерських захоплень активів. У цьому випадку метою ДД є виявлення слабких місць компанії і надання відповідних рекомендацій.

Таким чином, мета процедури ДД – виявити і максимально знизити ризики, пов'язані з проведенням операції або реалізацією інвестиційного проекту (економічні, правові, податкові, політичні, маркетингові), зокрема: ризик придбання об'єкта інвестування (підприємства, пакета акцій, об'єкта нерухомості) за завищеною вартістю; ризик невиконання зобов'язань підприємством-боржником; ризик втрати майна, грошей; ризик спричинення шкоди (збитків), у т. ч. нематеріальним активам, наприклад, ділової репутації; ризик визнання операції недійсною; ризик накладення стягнення на майно, цінні папери; ризик притягання до податкової, адміністративної або кримінальної відповідальності; ризик виникнення корпоративних конфліктів; ризик втрати інтелектуальної власності (товарного знака, промислового зразка, винаходу, ноу-хау); політичні ризики і ризик втрати адміністративних ресурсів (зміна законодавства, зміна посадової особи, від яких залежить стабільність відповідного проекту, кримінальне переслідування) тощо.

Список використаних джерел: 1. *Покропивний С. Ф.* Регулювання територіального розвитку: стратегія і ефективність / С. Ф. Покропивний, В. М. Колот. – К. : КНЕУ, 2003. – 352 с. 2. *Уотермен Р.* Фактор обновления: Как сохраняют конкурентоспособность лучшие компании / Р. Уотермен; пер. с англ. В. Т. Рысина. – М. : Прогресс, 1988. – 368 с. 3. *Kaplan R. S.* Using the Balanced Scorecard as a Strategic Management System / Robert S. Kaplan, David P. Norton // Harvard Business Review. – 1996. – Vol. 74, № 1. – Pp. 75–85. 4. *Kaplan R. S.* The Balanced Scorecard - Measures then drive Performance / Robert S. Kaplan, David P. Norton // Harvard Business Review. – 1992. – Vol. 70, № 1. – Pp. 71–79.

УДК 657.038

В. М. Рожелюк, д-р екон. наук, доцент кафедри обліку в державному секторі економіки та сфері послуг

Н. Т. Жук, аспірант кафедри обліку в державному секторі економіки та сфері послуг
Тернопільський національний економічний університет м. Тернопіль, Україна

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКОВОЇ СКЛАДОВОЇ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ ПІДПРИЄМСТВА

Ключові слова: комерційна таємниця, облік, облікова інформація, нормативно-правове забезпечення.

Бухгалтерський облік на підприємстві є єдиною інформаційною системою, де міститься інформація, що становить комерційну таємницю підприємства. Керівництво підприємства може самостійно визначати перелік відомостей, які відносяться до комерційної таємниці, включивши до нього окремі види незабороненої законодавством інформації на свій розсуд.

Облік завжди був насамперед обслуговуючим інструментом управління підприємством. Спочатку власник, який є єдиною зацікавленою особою, керував обліком приватно та особисто. Якщо шахрайство і мало місце при цьому, то це, скоріше, самообман, за винятком, звичайно, тих випадків, коли бухгалтер, привласнивши кошти, намагався фальсифікувати записи. Сьогодні ж, коли дії багатьох людей залежать від інформації з наданого облікового звіту, зростає відстань між власниками і менеджерами, збільшуються можливості шахрайства. Залежно від сфери та масштабів використання системи обробки даних втрата або витік інформації може призвести до різних за тяжкістю наслідків: від звичайних жартів до винятково великих втрат економічного або політичного характеру. Винятковий розвиток отримали злочини в автоматизованих системах, що обслуговують банківські та торгові структури.

Інформацію, якою володіє підприємство, можна поділити на такі три групи:

- 1) інформацію, яку не можна приховувати;
- 2) інформацію, яку не вигідно приховувати;
- 3) інформацію, яка підлягає захисту [4].

Із системи бухгалтерського обліку інформація надається користувачам, яких прийнято поділяти на зовнішніх і внутрішніх. Вважається, що зовнішнім користувачам надається обмежений обсяг інформації, внутрішнім – повний.

Конфіденційною інформацією відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» є інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім СВІП, та яка може поширюватися у визначеному ними порядку за їхнім бажанням відповідно до передбачених ними умов. У частині 1 і 2 статті 13 цього Закону зазначена інформація, яка не може бути віднесена до конфіденційної.

Розпорядники інформації, визначені частиною 1 статті 13 цього Закону, які володіють конфіденційною інформацією, можуть поширювати її лише за згодою осіб, які обмежили доступ до інформації, а за відсутності такої згоди – лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

Таємною інформацією визнається інформація, доступ до якої обмежується відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації», розголошення якої може завдати шкоди особі, суспільству й державі. Таємною визначається інформація, яка містить державну, професійну, банківську таємницю, таємницю слідства та іншу передбачувану законом таємницю [1].

Порядок доступу до таємної інформації регулюється Законом України «Про доступ до публічної інформації» та спеціальними законами, зокрема: Законами України «Про державну таємницю» – стосовно державної таємниці; «Про банки і банківську діяльність» – стосовно банківської таємниці тощо [2; 3].

До службової може належати така інформація:

– що міститься в документах суб'єктів владних повноважень, які становлять внутрішню службову кореспонденцію, доповідні записки, рекомендації, якщо вони пов'язані з розробкою напряму діяльності установи або здійснення контрольних, наглядових функцій органами державної влади, процесом ухвалення рішень і передують публічному обговоренню та/або ухваленню рішень;

– зібрана у процесі оперативно-розшукової, контррозвідувальної діяльності, у сфері оборони країни, яку не віднесено до державної таємниці.

Документам, що містять інформацію, яка становить службову інформацію, присвоюється гриф «Для службового користування».

Перелік відомостей, що становлять службову інформацію, який складають органи державної влади, органи місцевого самоврядування, зокрема на виконання делегованих повноважень, не може бути обмеженим у доступі.

Тобто забезпечення інформаційного захисту є комплексом дій, які починаються з самого процесу формування інформаційної системи і закінчуються на етапі контролю виконання визначених заходів безпеки.

Список використаних джерел: 1. *Про доступ до публічної інформації* [Електронний ресурс] : Закон України від 09.06.2013 № 2939-17. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>. 2. *Про державну таємницю* : Закон України від 21 січня 1994 року № 3855-ХІІ. 3. *Про банки і банківську діяльність* : Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121-111. 4. *Рожелюк В. М.* Організація бухгалтерського обліку діяльності переробних підприємств : монографія / В. М. Рожелюк. – К. : ННЦ ІАЕ, 2013. – 488 с.

УДК 005.336:658.14/17

О. І. Волот, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

В. В. Дякова, студентка

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА

Ключові слова: економічний потенціал, управління підприємствами, сутність, структура.

Для будь-якого підприємства дуже важливо бути конкурентоспроможним та ефективним. Ефективне функціонування підприємства пов'язане із забезпеченням оптимального співвідношення між його затратами та результатами, також необхідно раціонально використовувати свій